Boj o stravenky v době koronaviru. Restaurace na paušálu prodělají, kdo zvítězí?

Dát peníze na jídlo lidem, kteří nechodí do žádné jídelny, ani nemají stravenky. Takto prezentuje plán na zavedení stravovacího paušálu ministerstvo financí. Spor se vede o to, jak zaměstnanci vybavení paušálem budou nezdaněné peníze z paušálu používat.

Ministryně financí Alena Schillerová obhajuje paušál slovy: „Příspěvek ke stravování bude moci nově čerpat další milion zaměstnanců, kteří na něj nedosáhnou.“ Již dříve také uvedla, že lidé podle ní budou do restaurací chodit i nadále. Restauratéři, kteří se zaměřují na vaření jídel, mají ale odlišný názor, pochybnosti o útratách lidí s nezdaněným příspěvkem mají i ekonomové.

Projednávání návrhu změny nastane v době, kdy celou českou společnost i ekonomiku zastihla koronavirová pandemie. Nejvíce na ní doplácejí restaurace. Jen první týden po uzavření jejich tržby klesly podle několika zdrojů na pouhou pětinu. Lidé se jim sice snaží pomáhat a nakupují si jídla takzvaně z okna, ale tato vlna solidarity samozřejmě nestačí. Mnoho restaurací již nyní hlásí, že znovu neotevřou nebo pouze v případě, že získají nějaký významný záchranný balíček.

Jak na ně v tomto světle zapůsobí připravovaný stravenkový paušál? A kdo na něm vydělá?

Ekonom: Paušál problémy restaurací znásobí

Podle ekonoma Vladimíra Pikory je to jednoduchá matematika. Pro restaurace by paušál byl nepříznivý i v době, kdy by nebojovaly o holé přežití. V čase krize jejich problémy ještě znásobí. „Restaurace čeká těžké období. Čistě hypoteticky: i kdyby se jejich uzavření už déle neprodlužovalo a provoz se vrátil do běžných kolejí – což je velmi optimistický scénář – stejně by jim to moc nepomohlo. Kdo se požene do

restaurace, když bude vědět, že nákaza se stále šíří a pobyt v restauraci je stále nebezpečný? Nebo si někdo myslí, že ze dne na den bude riziko chycení viru v restauraci či kavárně stejné jako počátkem roku?“ ptá se Pikora.

Další lidé pak podle Pikory ubudou restauracím právě v důsledku paušálu: „Pětačtyřicet procent lidí se pokusí na obědě ušetřit. Lidé nepůjdou do restaurace na kvalitní oběd, ale ošidí se a koupí si housku se salámem. Restaurace na tom budou znovu škodné,“ říká k paušálu Pikora.

Komu tedy zavedení paušálu prospěje? Velká část lidí, vybavených nově hotovostí, zamíří pro jídlo namísto do restaurací do obchodů. Ostatně tak se chovají lidé bez stravenek již nyní. Podle průzkumu agentury ppm factum pro Unii zaměstnavatelských svazů ČR a Asociaci malých a středních podniků lidé bez stravenek chodí na obědy třikrát méně častěji než ti, kteří stravenky mají. Plná polovina současných stravenkářů tvrdí, že by obědy v restauracích po odebrání stravenek omezila a čtvrtina by přestala na obědy chodit úplně.

Na předvídání je brzy

Tím, kdo by vydělal, by tak byli obchodníci, což je jasné i mnohým restauratérům. „Ať mi nikdo netvrdí, že když lidé dostanou peníze, tak se budou chovat stejně. Určitě to ovlivní jejich chování a dotkne se to návštěvnosti restaurací,“ říká například Petr Jandura z restaurace Neptun v Liberci.

Souhlasí s ním i zmíněný ekonom Pikora: „Výrobci housek, párků a salámů na tom budou lépe než dnes, stejně jako zahraniční maloobchodní řetězce,“ říká.

Oslovení zástupci právě maloobchodních řetězců jsou zatím se svými názory ale zdrženliví. Podle nich je brzy na nějaké předvídání. „Mimo jiné i s ohledem na současnou situaci výraznější vliv tohoto opatření na nákupní chování našich zákazníků nepředpokládáme,“ uvedl třeba Tomáš Kubík, mluvčí společnosti Penny Market.

Asociace je pro zavedení

Za zavedení paušálu se stále staví Asociace hotelů a restaurací. „Zavedení zaměstnaneckých paušálů na stravu podporujeme a vnímáme jako další benefit pro zaměstnance, stejně tak jako rozšíření konkurenčního prostředí pro vydavatele stravenek. Stravenky přináší nemalou časovou, finanční, ale také administrativní zátěž pro provozovatele restaurací,“ uvedl Václav Stárek, prezident Asociace hotelů a restaurací ČR, na webových stránkách asociace. Někteří restauratéři ale upozorňují, že asociace téměř nezahrnuje restaurace, které mají významnou část tržeb z obědů. Jde spíše o bary a hotely, restaurací je v asociaci jen asi 300.

„Já nejsem členem asociace a mám zcela odlišný názor. Pro naše tři restauranty jsou stravenky důležité, bez nich by k nám na obědy tolik lidí nechodilo,“ říká Jaroslav Veselý, jednatel mimo jiných i Restaurantu Zlatý klas v Praze.

Proti paušálu se nyní dokonce postavilo 1000 restaurací v nové výzvě Sdružení pro zaměstnanecké stravování. „Po potížích s nouzovým stavem může být pro restaurace paušál pomyslnou poslední ránou,“ říká šéfka sdružení Linda Nejezchlebová.

Ministryně Schillerová ale tvrdí: „Až tři čtvrtiny zaměstnanců, kteří dnes dostávají stravenky, by raději přešly na peněžní stravenkový paušál. Drtivá většina z nich by přitom své stravovací návyky nezměnila.

Ani restaurace se neobávají úbytku hostů. Ve skutečnosti by 80 procent restauratérů bylo radši, kdyby u nich lidé platili spíše penězi než stravenkami.“

Mnozí restauratéři mají opačný názor. „Více než polovina obědů, které vydáme, je placena stravenkami. Nedokáži si představit, jak bychom bez této části příjmů mohli jako restaurace existovat,“ dodává David Šmíd, majitel restaurace U Pilnáčka v Hradci Králové.

Obavy restauratérů přitom potvrzuje i nedávná studie, kterou pro Asociaci malých a středních podniků vypracoval Institut oceňování majetku při VŠE. Podle něj klesnou tržby restaurací v důsledku zavedení paušálu o 35 miliard korun.

Zdroj: https://www.denik.cz/podnikani/koronavirus-stravenky-restaurace-pausal-20200403.html